

Dějiny obce Lišice

*K příležitosti setkání rodáků
obce Lišice*

dne 26. 6. 2010

Sestavila a sepsala: Irena Hodanová, Lišice 124

Pravěké a středověké osídlení Lišic a okolí v zrcadle archeologie

Milan Metlička, Západočeské muzeum v Plzni

Široké otevřené údolí řeky Úhlavy tekoucí od jihu k severu poskytovalo již od pradávna příhodné přírodní podmínky. Nezbytnou podmínkou pro usídlení pravěkých lidí byla blízkost vodního zdroje poskytující dostatek vody i době sucha a půda vhodná k pěstování zemědělských plodin. Svahy údolí pak poskytovaly dostatek přirozených pastvin pro chov dobytka.

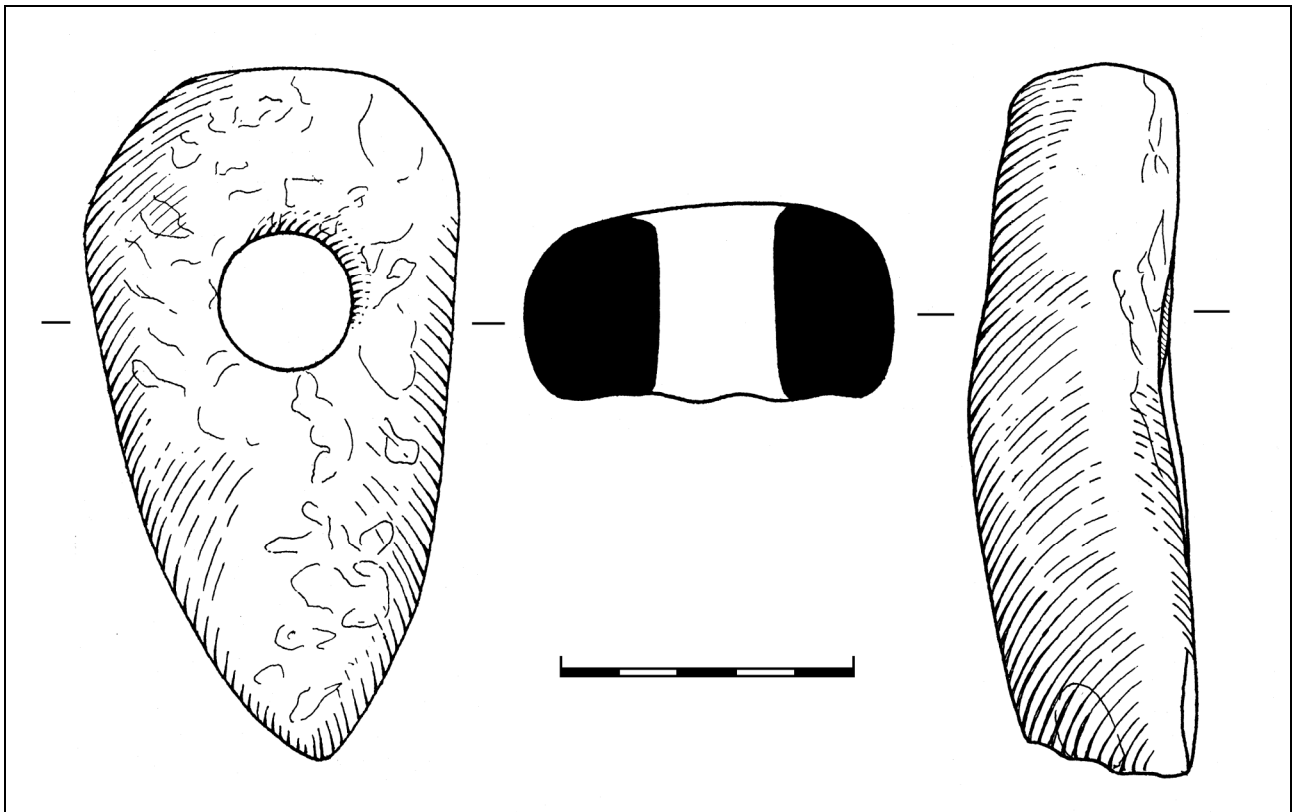
Nejstarší archeologické doklady přítomnosti člověka v této oblasti nepochází přímo z katastru Lišic, ale ze sousední Dolní Lukavice. Nové nálezy keramiky a kamenných štípaných nástrojů patří prvnímu zemědělskému (neolitickému) obyvatelstvu na našem území, které archeologové nazývají kulturou s lineární keramikou (5.600-5.000 př.n.l.) podle charakteristické výzdoby nádob. Následující kultuře s vypíchanou keramikou (5.000-4.600 př.n.l.) patří nálezy velké broušené a vrtané kamenné sekery učiněné při orbě na poli pod návrším Zlín jihovýchodně od obce v roce 1987. Také v následující době nazývané eneolitem (4.500-2.200 př.n.l.) máme osídlení doloženo pouze nálezem kamenné vrtané broušené sekery (obr. 1), která je uložena v blovickém muzeu.

Daleko bohatší doklady osídlení známe z doby bronzové (2.200-800 př.n.l.). Ze střední doby bronzové pochází bronzová sekera se srdčítým schůdkem (obr. 2) nalezená v roce 1930 při porážení stromů severně od Lišic směrem k Hradčanům. Může jít o ojedinělý nálezy ztraceného předmětu, ale také je možné, že jde o milodar pocházející z narušeného hrobu. Již dva roky před tím byly dělníky při stavbě nové cesty do Snopoušov nalezeny střepy nádob a přeslen (setrvačnick vřetena) milavečské kultury mladší doby bronzové, které jsou uloženy v Západočeském muzeu v Plzni. Ve stěně výkopu byly patrné zbytky sídlištní jámy dokládající existenci trvalejšího pravěkého sídliště. Jiné prozatím blíže časově nezařaditelné pravěké sídliště se pravděpodobně rozprostíralo v severním sousedství obce při cestě k vepřínu a kravínu. Zde bylo ve výkopu nalezeno hliněné jehlancové závaží užívané při napínání osnovy svislého tkalcovského stavu. Nově se sběry na polích podařilo zachytit rozsáhlé stopy pravěkého osídlení z doby bronzové také na protějším břehu Úhlavy pod zalesněným návrším Zlín. Přibližně 500 m jižně od myslivny Vysoká (již na katastru Snopoušov) se při rozšiřování pískovny podařilo archeologům Západočeského muzea v Plzni prozkoumat v roce 1993 část pohřebiště z mladší doby bronzové a ze závěru starší doby železné – halštatské (750-5. stol. př.n.l.). V obou těchto obdobích byli mrtví spalováni a jejich kremační pozůstatky byly nasypány do nádob, které byly uloženy do vyhloubených hrobových jam.

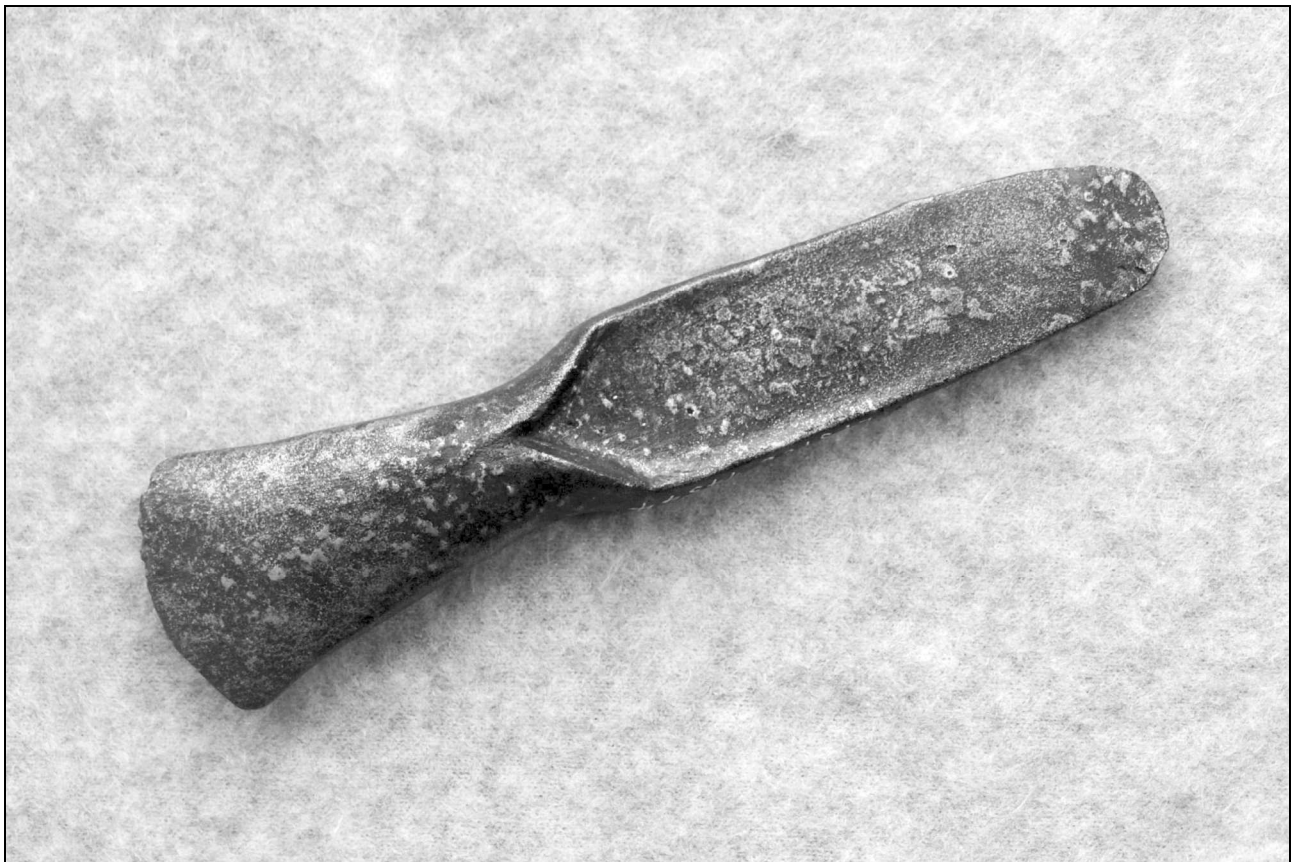
Pro následujících zhruba 1000 let zahrnujících mladší dobu železnou (laténskou), dobu římskou a stěhování národů nemáme z okolí Lišic prozatím žádné doklady osídlení. Stejná je situace i v době hradištní (6. - 12. stol. n.l.), kdy již bylo území Čech osídleno slovanským etnikem.

S dnes existující obcí však jistě souvisí tvrziště, jehož zbytky se zvedají nad obcí na jejím východním okraji v místě zvaném „Na Zámečku“. Středověké tvrziště, které je dnes zarostlé křovím bylo v minulosti částečně zničeno starším lomem. Špice návrší vystupujícího do údolí řeky, kde bývalo panské sídlo, byla obehnaná podkovovitým příkopem. Již z konce 19. století pochází popis nálezů učiněných na tomto místě. Byly zde nalezeny různé střepy na kruhu vyráběných nádob zdobených vlnkami a oběžnými rýhami a v pozdější době také dvě ostruhy. Bohužel všechny tyto nálezy jsou dnes nezvěstné.

Tímto také končí výpověď archeologie a začínají do utváření historie Lišic promlouvat písemné prameny.

Obr. 1. Kamenná broušená sekera nalezená u Lišic, která je dnes uložena v blovickém muzeu.

Obr. 2. Bronzová sekera ze střední doby bronzové nalezena při cestě k Hradčanům.

Seznam hospodářů v Lišicích dle tzv. „Josefského katastru“ z r. 1789

Dle zápisků mjr. Zdeňka Holého

Uvedeni jsou jen ti, kteří vlastnili jakýkoliv pozemek, neboť podle jeho rozsahu byli zdaňováni.

Jméno hospodáře	Číslo popisné	stav
Krištof Taflík	1	Pachtýř-panský dvůr
Tomáš Peksa	2	šenkýř
Jan Heischmann	3	sedlák
Vojtěch Pouba	4	sedlák
Jakub Kokoška	5	domkář
Jakub Havlíček	6	domkář
Jan Havlíček	7	sedlák
Jan Worel	8	mlynář
Michal Ornet	9	sedlák
Adam Heischmann	10	sedlák
Josef Heischmann	11	sedlák
Šimon Heischmann	12	sedlák
Václav Čiviš	13	chalupník
Matouš Kašpar	14	obecní kovář
Josef Novák	15	domkář
vdova Taklíková	16	domkářka
Rudolf Hrubý	17	domkář
Jan Matějka	18	domkář
Václav Hrádek	19	domkář
Ondřej Bláha	20	domkář
Jiří Sviták	21	domkář
Václav Benir	22	domkář
Václav Neydl	23	domkář
Václav Páv	24	chalupník
Filip Fišer	25	domkář
Pavel Strejc	26	obecní pastýř
Anna Poubová, vdova	27	chalupnice
Filip Heischmann	28	sedlák
Jiří Škrábek	29	sedlák
Šimon Švorc	30	sedlák
Jan Worel	31	chalupa ke mlýnu
Spáleníště	32	
Jan Polívka	33	domkář
Spáleníště	34	

Názvy usedlostí pochází z nejstarší lišické gruntovní knihy, založené za Morzinů r. 1724, ale dopsané zpětně až k roku 1668 (nejstarší datum). Protože popisná čísla byla zavedena až roku 1772, pojmenovávaly se usedlosti „po chalupě“.

Podle rozboru zde se vyskytujících rodů se ukazuje na to, že Lišice byly po třicetileté válce (1618-1648) téměř pusté.

Znovu byly osazeny za druhé německé kolonizace a to jak Čechy (Švehla, Kaše, Starý, Podlesák, Kotlář, Škrábek, Budka), tak i Němci (Heischmann, Motl, Schwartz, Veit, Laur, Fux).

Nr. 1

Zde bydlel roku 1808 pachtýř Jakub Taflík, dle zápisu z roku 1813 držela usedlost vdova Dorota roz. Mottlová, po ní syn Jan Taflík, jenž zde byl ještě roku 1839.

Nr. 2 „Krczma weysadní Jana Schworcze“

Do roku 1688 na ní seděl rod Schwortzů a to nejprv Jan Schwortz a po něm jeho syn Václav. Dne 10. 2. 1688 ji převzal Baltazar Pexa a zároveň mu byla vrchností dědičně odprodána. Po smrti Baltazara ji roku 1738 převzal jeho syn Jan Pexa. Ten kšaftoval a hospodu 22. 7. 1756 předal synu Josefu Pexovi. Ten r. 1784 zemřel a krčmu zdědil opět jeho syn Tomáš Pexa.

Hospoda označována jako čtvrtlánní (chalupnická), držel od roku 1784 Tomáš Pexa. Roku 1825 ji musel prodat Matějovi Tolarovi, synu šenkýře z Chlumčan (Nr. 10). Poté ji převzal r. 1848 syn Josef Tolar s manželkou Marií, dcerou Jiřího Kokošky pololáníka z Hájů.

Nr. 3 „Grunt Sswehlovský, nyní Andres Heischman“

Grunt držel v 17. stol. Václav Švehla. Vdova po něm, Magdalena, žádala 6. 10. 1690, aby jí byl dědičně vrchností prodán, což se stalo. Dne 9. 10. 1698 koupil od ní tento grunt Andres Heischmann, kterého si však v roce 1700 vzala za manžela. Roku 1797 byl grunt přepuštěn Pavlovi Hrubému a jeho ženě Alžbětě. Roku 1842 převzal grunt syn Petr Hrubý s ženou Marií Annou Vokáčovou z Chlumčan.

Nr. 4 „Grunt Mottlíkovský, nyní Martin Motl“

Grunt držel původně Kašpar Motl, po něm syn Václav, který jej přepustil roku 1704 svému synu Martinu Motlovi, ten však kšeftoval a usedlost předal synu Matějovi. Matěj Motl neměl mužských potomků, a proto grunt předal dceři Kateřině podruhé vdané a to za Vojtěcha Poubu, jemuž byl i připsán. V roce 1797 přešel selský grunt na syna taktéž Vojtěcha, který předal grunt roku 1826 svému synu Vojtěchovi.

Nr. 5

V roce 1764 zde seděl Jakub Kokoška, bývalý vrchnostenský šafář z Chlumčan, po něm jeho dcera Anna, provdaná Gruberová, která v roce 1794 předala chalupu synu Karlu Gruberovi. Ten zde bydlel jako vlastník až do roku 1827 a nemaje však mužských dědiců, předal usedlost své dceři Ludmile, vdávající se za Jiřího Hese z Dolní Lukavice.

Nr. 6

Zde jako držitel roku 1764 uváděn Jakub Havlíček, který chalupu předal svému synu Josefu Havlíčkovi. Josef však chalupu prodal svému příbuznému Vavřinci Havlíčkovi, který je s největší pravděpodobností totožný se stejnojmenným sedlákem z Nr. 7. Ten roku 1811 předal chalupu svému synu Václavovi a jeho ženě Marii roz. Heřmanové. V letech 1804-1811 patrně chalupa pronajímána, a tak se zde roku 1808 připomíná nájemce Jan Bauml.

Nr. 7 „Grunt Faitovský, nyní Martin Heischmann“

Název patrně po rodu Veitů (Faitů), kteří se v okolí vyskytují již kolem roku 1650 a pocházeli z Německa. Patrně i Heischmannové byli němci, neboť první zápisky z tohoto gruntu jsou psány německy. Roku 1763 kdy se grunt zve již „Haismanovský“ předstoupil Josef Heischmann na vrchnostenskou kancelář a oznámil, že když nemá mužských potomků, předává usedlost Janu

Havlíčkoví z Krašavce, který si vzal jeho dceru za ženu. Dne 29. 2. 1792 převzal po otci grunt syn Vavřinec Havlíček. Ten roku 1825 prodal grunt Martinu Ženíškovi. Martin Ženíšek neměl mužských potomků a tak roku 1848 předal grunt dceři Kateřině, provdané za Kašpara Štrunce.

Nr. 8

Gruntovní chalupa po Matěji Fuxovi koupená někdy v letech 1796-1808 Vavřincem Heischmannem, který jí roku 1813 předal synu Vojtěchu Heischmannovi. Vojtěch neměl žádného syna a proto jako svatební dar své dceři Josefě chalupu předal. Ta si vzala za muže Víta, syna Vojtěcha Ulče, sedláka z Útušic. Vít s Josefou seděl na chalupě od roku 1832–1842. V roce 1842 však zdědil majetky v Útušicích, a proto chalupu roku 1843 prodal Josefu Schweitzerovi z Lišic Nr. 29.

Nr. 9 „Grunt Fuxovský, nyní Mikulass Kasse“

Posledním z Fuxů držících tento grunt byl Matěj, sedící zde na konci 17. století. Dne 12. 6. 1739 je však již v držení gruntu Mikuláš Hrubý, který téhož dne usedlost postupuje svému synu Josefu Hrubému. Josef Hrubý, nemaje žádných dědiců, postoupil ještě za svého života grunt Michalu Ornetovi, nejstaršímu synu své sestry Doroty. Ten na gruntu hospodařil až do roku 1797, kdy zemřel a statek po něm převzal jeho syn Kašpar Ornet. V roce 1803 však Kašpar zemřel a jeho žena se v téže roce provdala za Václava Maška ze Dnešic a tím mu byl připsán i grunt. V letech 1797–1808 se grunt rozdělil na dvě pololánní usedlosti, z nichž první polovinu (vlastní původní dvůr) dostal Vojtěch Řápek, jenž si vzal jednu z Ornetových dcer. Poté zdědil grunt syn Prokop Řápek s ženou Magdalenou roku 1832, dcerou Václava Berana, pololánníka z Krašavce. V roce 1848 však Prokop zemřel a tak se k držení gruntu uvazuje sama vdova Magdalena.

Nr. 10 „Grunt Starowský, Haismon“

Název po Janouši Starém (proto též zván „Fanouškovský“), který po roce 1680 zemřel, zanechal po sobě dceru Dorotu. Ta si však vzala za muže mlynáře ze Seče a grunt opustila. Vrchnost jej proto přidělila roku 1763 Václavu Heischmannovi. Roku 1724 jej dědičně odprodala jeho synu Josefu Heischmannovi. Roku 1740 zdědil statek syn Václav. Ten zemřel r. 1759 a na gruntu krátce hospodařila jeho žena Kateřina, která se znovu provdala a to za Petra Havránka. Ten zde hospodařil až do roku 1780, kdy jej předal nejstaršímu synu Václava Heischmanna, Adamovi. Po smrti Adama zdědila grunt r. 1791 jeho dcera Barbora, provdaná za Vojtěcha Řápka.

Barbora však brzy umírá a Vojtěch předal grunt jejímu příbuznému Šimonu Heischmannovi, když se sám znovu oženil s dcerou Kašpara Ornety z Nr. 9 a přestěhoval se tam. Šimon syn Adama Heischmanna se oženil s Magdalenou, roz. Holpuchovou z Předenic. V roce 1836 zdědil grunt syn Jan Heischmann, který však v roce 1839 zemřel a tak si vdova Marie nechala celý grunt přepsat na sebe. Již roku 1840 jej nechala napolovic svému novému manželovi, Kašparovi Hrubému, synu Pavla, sedláka z Lišic.

Nr. 11 „Grunt též Starowský, jinak Bastlowský, nyní Poubowský“

Nejstarší osudy tohoto statku nejsou známé. Dle názvu je možné, že čp. 10 a 11 tvořil kdys jeden dvoulánní grunt, později rozdělený. „Bastl“ je zkrácená podoba osobního jména Bartoloměj. Poubové nebyli ve starší době na tomto gruntu zjištěni. Koncem 17. století zde seděl Matěj Heischmann a po jeho smrti zde 7 let hospodařila vdova Dorota a jejích 8 dětí. Dne 10. 9. 1710 předala hospodářství synu Janovi. Roku 1745 předal Jan statek synu Josefu Heischmannovi. Josefův syn Vavřinec seděl na gruntu od roku 1789, ale v roce 1793 musel ½ svého gruntu odprodat Křištofu Fuxovi a r. 1809 mu musel Vavřinec odprodat i druhou polovinu. Křištof mu dal chalupu v Lišicích s čp. 8.

Ještě roku 1809 prodal Křištof Fux statek Prokopu Hrubému, který jej předal r. 1818 dceři Kateřině, provdané za Jana Henzlíka. Manželé Henzlíkovští grunt prodali Václavu Staškovi. Ten však musel r. 1847 usedlost rozdělit na 2 pololánní grunty, přičemž původní dvůr prodal Martinu Škardovi.

Nr. 12 „Grunt Heismannowský, nyní Martin Heischmann“

Grunt držel před rokem 1700 Bartoloměj Heischmann, po něm jeho syn Jan, který jej předal r. 1713 synu Martinu, jemuž jej vrchnost dědičně odprodala. Po smrti Martina zde vdova hospodařila sama a roku 1750 hospodářství předala synu Matějovi. Po smrti Matěje r. 1773 grunt zdědil syn Šimon. Po smrti Šimona se statku roku 1815 ujal syn Jan, který kšeftoval. Roku 1835 předal grunt synu Josefu Heischmannovi.

Nr. 13 „Chalupa Gruntovní Podlesácká, od P.Marguarta přikoupená, nyní hospodář Jan Haismon“

Odkud se vzalo pojmenování „Podlesácká“ nelze nijak vysvětlit. Název však upomíná na dobu, kdy byly Lišice rozděleny na 2 díly k různým panstvím. Původně na ní seděl Mikuláš Heischmann, který ji roku 1707 předal synu Janu, ten jí dědičně odkoupil od vrchnosti. Po jeho smrti připadla chalupa na syna Josefa, jenž však taktéž zemřel a vdova Barbora se znovu provdala za Václava Čiviše, na nějž r. 1770 bylo vlastnictví převedeno, zemřel před rokem 1808. Vdova Barbora se vdala potřetí za Vojtěcha Kuchinku. Majetek však v roce 1813 převzal syn Václav Čiviš.

Nr. 14

V nejstarší knize domkářů vedené od roku 1764 ani v jiných dokumentech do roku 1848 se u ní nejmenují žádní majitelé. Je pravděpodobné, že to byla chalupa obecní (např. pastouška), nebo byla před rokem 1764 pustá a byla obnovena až po roce 1848.

Nr. 15

Roku 1764 na ní sedí Jakub Schwartz - „zahradník“, to není povolání, ale označení stavu, tzn., že měl polností méně než gruntovní chalupa (chalupník), ale více než domkář. Po smrti Jakuba dál hospodařila vdova a její dcera Anna provdaná za Josefa Nováka. Od roku 1805 až do roku 1848 se na ní nepřipomíná. Je možné, že spustla nebo vyhořela.

Nr. 16

Zde hospodařil v roce 1764 Vavřinec Ornet. Ten ji však předal dceři Kateřině provdané za Václava Taflíka. Poté v roce 1826 se předala opět na dceru, také Kateřinu provdanou za Jakuba Matějku. V roce 1851 ji převzal syn Josef Matějka.

Nr. 17

Zahradnická chalupa v držení Rudolfa Hrubého, po němž jí zdědil syn Matěj připomínaný zde roku 1809. Poté roku 1815 ji zdědil syn Batroloměj Hrubý.

Nr. 18

Zde v podružské chalupě byl v roce 1764 Václav Kokoška. Od jeho dědiců ji roku 1805 koupil vysloužilý švališer a válečný invalida z tažení do Frankreihu Bartoloměj Záborský, pocházející z východních Čech. Syn Josef Záborský je zde připomínán v letech 1808 až 1839, kdy chalupu prodal Janu Hodanovi pro jeho syna Josefa Hodana. Josef byl bratrem Mikuláše Hodana a pocházel z Horní Lukavice.

Nr. 19

Zahradnická chalupa, na které seděl roku 1764 Jan Kolařík. Neznámo jak, dostala se do vlastnictví Václava Hrádka v roce 1808. V roce 1840 ji koupil němec Franz Burian, domkář ze Skočic. Již v roce 1840 ji předal dceři Terezii vdanou za Jana Hese z Dolní Lukavice. Ti ji však v roce 1843 prodali manželům Šimánovým.

Nr. 20

Tato zahradnická chalupa byla postavena až v roce 1764, kdy jejím stavitelem byl Václav Bláha. Tato usedlost byla připsána v roce 1826 dceři Kateřině Bláhové.

Nr. 21

Tato podružská chalupa byla vlastněna Melicharem Březinou v roce 1764. Dále o ní nejsou žádné zprávy až do roku 1800, kdy ji poté drží Ondřej Říha. V roce 1808 ji zdědil syn Matěj Říha.

Nr. 22 „Podružská chalupa“

Ze starší doby k ní dochován jen jeden zápis z 21. 10. 1796, nazvaný „Zápis Václava Benira a manželky Anny na chalupu podružskou na gruntu Paubowskym neb Heischmannowskim vistavenou pod No. 22“. Dle něj postavil tuto chalupu Tomáš Heischmann a kolem r. 1770 ji předal své dceři Anně, která se provdala za Václava Benira, ten pak k chalupě od Tomášova syna Josefa Heischmanna přikoupil i nějaká pole. Dále v roce 1824 ji zdědil syn Melichar Benir.

Nr. 24 „Chalupa Kotlaržska, nyní Josef Paw“

Záznamy o ní velmi kusé. Původně ji držel Mikuláš Kotlář. Roku 1668 šacována vrchností pro Tomáše Páva. Žena Dorota stala se vdovou r. 1719 a tím předala chalupu synu Josefu Pávovi. Pak o ní zprávy mizí a je pravděpodobné, že dočasně zpustla.

Nr. 28 „Grunt Wawraussowský od P.Marguarta přikoupený, nynegssi hospodarž Mattauss Bržezina“

Název gruntu pochází jen od osobního jména (Vavrouš-Vávra-Vavřinec) a nelze dle něj nic určit. Statek prodán vrchností dědičně r. 1701 Matouši Březinovi a ten jej r. 1727 prodal Martinu Hrubému. Mezi Martinem Hrubým a Hendrychem Bažantem byl r. 1736 proveden „handl“ tak, že Martin převzal Hendrichovu nově vystavěnou chalupu „naproti“ (tj. N. 8) a předal mu grunt. Po vzájemné neschodě asi roku 1743 se neznámo jak později dostal k držení statku Bartoloměj Heischmann. Ten zde roku 1779 zanechal ze dvou manželství celkem 10 dětí a vdovu Mariannu. Grunt pak postoupen nejstaršímu synu Filipovi Heischmannovi.

Nr. 29 „Grunt Sskrabbowský, nyní Wácslaw Sskrabeek“

Statek držel Michal Škrábek a po jeho smrti předala pozůstalá vdova grunt dne 3. 1. 1693 synu Václavu Škrábkovi. Roku 1743 zdědil statek syn Václava, Jiří Škrábek. Syn Prokop Škrábek pak převzal r. 1793 usedlost za svou.

Nr. 30 „Grunt Budkowský, pak Heischmannowský, nyní Kristof Schwartz“

Rod Budků se v okolí vyskytuje již od 1. třetiny 17. století. Grunt držel Jan Heischmann, který jej roku 1688 vyměnil s Křištofem Schwartzem (původně Němci) za jeho chalupu v Horní Lukavici. Poté byl grunt předáván stále z otce na syna. Po Křištofovi jej držel od r. 1695 Petr, pak Jan a od r. 1725 Václav Schwartz. Ten zemřel r. 1759 a zůstalo po něm 6 dětí. Syn Šimon poté roku 1801 předal grunt synu Václavovi, který se oženil s dcerou Václava Loudy s Příchovic.

Nr. 8 „Chalupa nová Hendrichovská“

15. 10. 1732 vydáno vrchnostenské povolení k postavení nové chalupy vlastním nákladem pro Hendricha Bažanta. 10. 9. 1736 proveden „handl“ mezi Hendrychem Bažantem a Martinem Hrubým z Nr. 28. Martin Hrubý zde zemřel r. 1769 a r. 1770 převedena na jeho syna Josefa Hrubého. Ten neměl mužských dědiců, a proto chalupa připadla dceři, jenž se provdala za Jana Polívku. Dne 8. 10. 1796 ji má (snad koupí) v držení Matěj Fux.

Nr. 31 „Mlegn Lissickek, nynegssi gospodarž Lorenz Laur“

Dne 20. 4. 1741 prodán dědičně vrchností Lorenci (Vavřincovi) Laurovi (původně Němci). Ten jej r. 1747 předal synu Vavřinci. Jeho dceru si vzal za manželku Martin Fuxa, na nějž mlýn přepsán. Syn Křištof Fuxa převzal mlýn v roce 1793, dále v roce 1796 koupil polovinu dvora Nr. 11 od Vavřince Heischmanna a r. 1809 i druhou polovinu.

Kronika obce Lišice 1918 -1973

Pamětní kniha obce Lišice pořizena v roce 1923 nákladem obce Lišické v ceně 60 Kč.

První kronikář Macháček Havel domkář a zedník Lišice čp. 83 zvolen kronikářem 1923

Druhý kronikář František Vokáč

Třetí kronikář František Vokáč, syn druhého kronikáře od roku 1949

Čtvrtý kronikář Karel Hrubý dílovedoucí čp. 93 od roku 1953

Historie obce

Popsána je historie od roku 1914, vybrány jsou především části týkající se obce Lišice.

Dle knihy „Politický okres Přeštický“ od Adolfa Šlégl z roku 1925

Lišice (nesprávně Lišice) katastrální obec v okresu Přeštickém rozkládá se v údolí na levém břehu řeky Úhlavy 5 km severovýchod od města Přeštic.

Lišice patřily ode dávna k Lukavici horní. Jan Lukava z Lukavice věnoval roku 1407, řádné věno s platy v Lišicích ke zřízení kaplanství v Dolní Lukavici. Jeho potomci drželi Lišice až do roku 1502 kdy bratři Zdeněk a Oldřich část Lišic se statkem horní Lukavici Lvíkovi a Markvartovi bratřím z Řeneč na Dolní Lukavici prodali.

Na části hornolukavské Jan Lukavský z Řeneč prodal svůj díl v Dolní Lukavici svému strýci Václavovi, oženil se s Eliškou z Bukova, které roku 1569 na Lišicích věno pojistil.

Tou dobou utrpěly však Lišice ohněm, způsobeným násilně Jiříkem Bohuší z Otěšic, při čemž ves do 11 sídel selských vypálena byla. Část jiná-větší ke Snopoušovu patřila a s ním majitele sdílela. Obě ty části pak po sobě (část snopoušovskou r. 1603, část hornolukavskou r. 1614) v jedno spojil Jachym Ladislav Loubský z Lub, na Řenčích tou dobou sídlící, kterouž koupil trvale k Lukavici dolní Lišice připojeny byly.

Nějaké nadání tu učiněno bylo konventu kláštera dominikánského v Plzni, kterýž konvent nadání to: plat roční půl kopy na té dědině na kteréžto tohoto času sedí úročník jménem Vít i na jeho potomcích na té dědině sedících, urozené paní Vícemile z Javora, manželce někdy nebožce Buška Dleska ze Psovlk (v Žatecku) 12. srpna 1448 prodal. Pečeti k tomu přivěsili mimo jiné panoši: Vilém z Netunic a Zdeněk z Lukavice. Na návrší nade vsí „na zámečku“ zvaném spatřují se zbytky příkopů jalových, hloubka jejich následkem shora sesypané země a drobného kamení jest nestejná, ode 2 do 8 metrů. Příkopy ty obkličují plochu kolem 5 arů velkou, na povrchu nerovnou, častěji překopávanou v podobě podkovy. K východu pod samým hradištěm, kde návrší na rozličné stavby v obci už před léty ubráno bylo, takže nyní příkře do hloubky 12-15 metrů spadá, stojí hospodářská stavení, kolem nichž vede vozová cesta k severu na Snopoušov. Na hradišti samém neshledal jsem zbytků zdí, ale mnoho kamení se zbytky malty a kamení bulžňákového, silně přiškvařeného a kousky vypálené hlíny se stopami slámy. Mezi kamením sebral jsem velké množství střeptů vesměs nepolévaných různých nádob, některých zvláště až 1,5 cm silných, též dirkovaných cedníků, vše ze šedé hlíny. Mimo to našel jsem tam ostruhu, třmen, klíč, podkovy atd., což vše jsem do musea plzeňského odevzdal. Dle sdělení občanů lišických i meč tam dříve nalezen. Avšak dle všeho zdá se, že jest tu co činiti s hradištěm předhistorickým mladé doby.

Poloha obce

(dle zápisu z roku 1924)

Obec stavěna jest po obou stranách potoka bezejmenného, který obcí protéká a vlévá se do řeky Úhlavy. Území vyplňuje půda nerovná ve výšce nadmořské 350 m nad hladinou mořskou.

Počet všeho obyvatelstva podle sčítání z roku 1921 je 535 osob z toho mužů 260 žen 275 vesměs národnosti české, náboženství římsko-katolické. Podle zaměstnání jest 15 rolníků, 7 živnostníků, 63 domkářů a 10 dělníků.

V obci jest sbor dobrovolných hasičů založený roku 1926.

Památnosti

(dle zápisu z roku 1924)

Kříž na návsi stojící u čp. 76, socha sv. Jana Nepomuckého za řekou Úhlavou stojící na rozcestí ke mlýnu.

Kříž stojící na rozcestí ke Snapoušovům.

Kříž stojící na rozcestí k osadě Hradčan dřevěný, který dal postavit J. Karel Škrábek, rolník z Lišic čp. 30 na památku se vrácení ze světové války.

Při různých vykopávkách stavebních nalezeny kostry pohřebiště našich předků a to vždy na rozcestí ve hloubce asi 60 cm položeny směrem od východu k západu.

Poměry v obci na počátku války

(dle zápisu o roku 1914)

Jako jedna rodina, rodina trpících byla v prvních dobách války celá naše obec. Jeden druhému ochotně pomáhal, upřímně poradil, jeden s druhým nejvřeleji cítil. Kdo by byl tenkrát tušil, že za 4 roky války lid tak se změní. Sprvu vzájemná láska, z druhé polovice války „kdo z koho, ten z toho“. Sprvu ta největší obětavost k potřebným, raněným a vystěhovalcům a ke konci války, ta největší bezcitnost i k tomu největšímu lazarovi, sprvu ten největší soucit s každým kdo narukoval a nakonec i tanec při zprávě že někdo z příbuzných padl. Umřela láska, umřel soucit, zrodila se hamižnost, sobeckost, přetvářka, bezcitnost.

1916

Rok 1916 přinesl Lišicům samé „enky“. Byly zavedeny chleбенky, cukřenky, kávenky, tučenky, tabáčky aj. Byla to svízelná doba.

Byl zaveden letní čas, vynález to epochální, jímž se nikdo v Lišicích neřídil. Dne 30. dubna o 11 hodině večerní postrčeny byly ručičky hodin na 12. hodinu a tak zůstaly až do konce září.

V druhé polovici roku stíhal jeden zákaz druhý: petrolej nebyl v létě prodáván, 2. září nařízeny tři bezmasé dny a sice: pondělí, středa a pátek, omezen prodej piva, nejvýš litr piva na osobu denně, nesmí se prodávat brambory, uhlí jen na výmlat, porážeti telata zakázáno i osvětlovati hroby o Dušičkách.

Stříbrné a nyklové peníze byly staženy, zlato nebylo viděti od počátku války, peníze raženy pouze papírové a železné. Drobných peněz nebylo a lid trhal tu peníze papírové děláje si sám drobné.

Všeho se nedostává a lid posměšně se zdraví „Kupte si nebude, kupte si Rakousko nebude“.

Bída kuřáků:

Tabák je připravován z bukového listí, a proto kuřáci naši připravují si tabák sami, jedni z listí ořechového jiní z listí lipového, olšového, třešňového, s kostiválu ba docela jsou kuřáci, kteří kouří seno i otavu.

Pivo vaří se z jetele a pýru.

1918

Legionáři: Z dějin víme, že v nejtrudnějších dobách naši předkové těšili se legendou, že až bude našemu národu nejhůře, z hory Blaníku vyřítí se blaničtí rytíři s vůdcem svým sv. Václavem a navrátí českému národu bývalou slávu. Ve válce světové zrodili se nový blaničtí rytíři „naši legionáři organizovaní velikým osvoboditelem presidentem T. G. Masarykem“.

1926

Dne 16. ledna 1926 usneseno bylo obecní radou v Lišicích na zakoupení kombinované motorové stříkačky s příslušenstvím a 300 m hadic. Dne 11. dubna 1926 usneseno obecním zastupitelstvem učiniti zápůjčku v obnosu 60 000 Kč u okresní hospodářské záložny v Přešticích. Dále postavena v roce tomto hasičská zbrojnice a kůlna na pohřební vůz.

V obci jest sbor dobrovolných hasičů založen. Sbor čítá 15 mužů krojovaných a 8 žen krojovaných.

1927

Roku tohoto započaty přípravné práce ku stavbě silnice Lišice-Předenice. Obecní zastupitelstvo ve své schůzi konané 15. srpna ujednalo s majiteli pozemků, že postoupí svůj pozemek potřebný ku stavbě silnice za cenu 1 sáh čtverečný 2,50 Kč, za zahrady 4 Kč za čtverečný sáh a za nutně poražené stromy za kus 15 Kč.

Dále tohoto roku schválena živnost hostinská Josefu Tolarovi z Lišic čp. 1.

1928

Dne 28. října naše obec nezůstala pozadu a vynasnažila se, aby jubileum desetiletého trvání republiky bylo důstojně oslaveno.

Předvečer národního svátku konána byla přednáška místní osvětovou komisí, na níž přednášel pan učitel Materka z Chlumčan.

Dne 28. října zúčastnili se občané zdejší obce oslavy konané v Přešticích. Jmenovitě místní organizace strany českosociálně - demokratické kteréžto šly průvodem s hudbou pana Pavla Maška na tuto oslavu do Přeštic.

V srpnu konáno bylo D. T. J. (dělnická tělovýchovná jednota) v Lišicích veřejné cvičení.

Hasičský sbor též roku letošního konal okrskové cvičení.

1930

Též v naší obci na den 7. března konána slavnostní schůze obecního zastupitelstva, při níž měl slavnostní řeč starosta obce. Po této usneseno obecním zastupitelstvem odeslati panu prezidentovi slavnostní telegram tohoto znění: Obecní zastupitelstvo obce Lišic panu prezidentu T. G. Masarykovi k jeho 80. narozeninám blahopřeje, stále zdraví a dlouhé žití a projevuje svou nejhlubší oddanost a úctu.

U příležitosti dnešní slavnostní schůze usneseno ob. zastupitelstvem věnovati obnos 15.000 Kč na zřízení místností obecního úřadu a obecní knihovny, na zřízení sadu ovocného ke Chlumčanům věnovala obec 2.000 Kč. Dále usneseno věnovati 2.000 Kč na zřízení nového lesa po zaniklé višňovce u Snopoušov. Dále by obec věnovala 1.000 Kč vdovám a matkám po padlých vojínech ve světové válce, dále slepým a nouzí trpícím starcům a stařenám. Obec naše tímto usnesením věnovala na den 80. narozenin pana prezidenta T. G. Masaryka celkem 20.000 Kč.

Také tohoto roku byla provedena stavba nádrže vody k účelům hasičským (bazena).

Postaven památník svobody - pomník padlých vojínů, na němž jsou uvedena jména našich rodáků, jenž ve světové válce vykrváceli. Odhalení tohoto památníku svobody konalo se v obci zdejší dosti okázale a slavnostně. Ráno procházela obcí hudba a vyhrávala budíček, pak konán průvod po návsi směrem od Snopoušov k pomníku padlých vojínů. Průvodu tohoto zúčastnily se všechny korporace v místě stávající a to: D. T. J. (dělnická tělovýchovná jednota), sbor dobrovolných hasičů, pol. org. česk. soc. demokratické strany dělnické, skupina domkářů a pol. org. nár. socialistická.

Jako slavnostní řečník promluvil zemský inspektor poslanec Vojtěch Beneš. Odpoledne sehraje divadlo v zahradě ochotníky z Dolní Lukavice a po tomto konán v zahradě koncert a večerní taneční zábava.

V roce tomto zakoupen pohřební vůz občany Lišic a Račan.

V roce 1930 rozbourána jest stará zvonička jenž stála uprostřed návsi. Zvonek přemístěn na lípu před usedlostí čp. 10, kdež na něm bude se vyzvánět do té doby, nežli se zřídí zvonička nová.

Roku 1931 postavena nová zvonička na pozemku při usedlosti Bendy Jana čp. 10. Náklad na tuto dán byl obcí. Výnos sbírky, jenž byla konána v Lišicích, věnován byl na zakoupení sv.obrazů a vymalování této kapličky uvnitř.

V roce tomto zrušena byla lávka přes řeku Úhlovu z důvodu toho, že mlýn Lišice mýnil stavěti most a správce řeky nedovolil této stavěti.

1933

Roku letošního ustaveno v obci zdejší družstvo „pro rozvod elektrické energie“ v obci. Rozvodní síť po obci zařizovala firma Tuzar Přeštice. Domovní zařízení prováděla též firma a firma Blažek Přeštice.

1934

Sbor dobrovolných hasičů v Lišicích konal roku letošního okrskové cvičení. Z rána bylo přivítání hostů, pak průvod návsi k pomníku padlých vojáků. Cvičení tohoto zúčastnili se sbory: Dolní Lukavice s motorovou dvoukolovou stříkačkou, Chlumčany s motorovou dvoukolovou stříkačkou, Vodokrty s motorovou stříkačkou. Pak konáno cvičení mužstva, žactva a členek. Cviště zřízeno bylo uprostřed návsi. Po cvičení konán koncert a pak večer taneční zábava.

1937

Ku konci roku 1937 postihla celou československou republiku bolestná rána, neboť nám dne 14. září o 3. hodině 29 minut zemřel náš první prezident osvoboditel Tomáš Garrigue Masaryk. Zpráva tato došla do naší obce při ranním vysílání rozhlasu. Občané zdejší obce tento den nebyli schopni ku provádění prací. Dne 21. září o 10. hodině, kdy konán byl pohřeb presidenta osvoboditele, nepracovalo se u nás v obci. Postavena byla u památníku svobody u nás čestná stráž skládající se z členů dobrovolných hasičů a bylo započato zvoněním ve zdejší zvonici na zvon po dobu 1 hodiny. Při tomto bylo viděti zalitých očí slzami a u žen slyšeti bylo hlasitý pláč.

1939

Rok 1939 přináší samé překvapující zprávy a skutečnosti. Po zabrání Sudet Němci jsme stále v obavách o naši malou již „republiku“. Obavy tyto nás skutečně nezklamaly. Den 15. března 1939 budem pamatovati, neboť tohoto dne německé vojsko vniklo na Moravu a do Čech. Dne 16. března byl na Pražském hradě Adolf Hitler, téhož dne Češi jsme ztratili všechny práva, republika Československá přestala existovat. Nastává doba pro nás velice zlá. Cizí stanice jsou pod trestem smrti zakázány naslouchati, zákazu tohoto není námi uposlechnuto a nasloucháno stále. Jsou zavedeny potravinové lístky, mléčí výkazy a oděvní lístky.

1942

V květnu tohoto roku byla obec povinna odevzdati do Přeštic na okresní úřad zvony z Lišic i Račan z obecních kapliček.

Dne 25. dubna o 2. hodině ranní, byl proveden první nálet anglických letadel nad Plzeň. Bombardování trvalo 15 minut, ale u nás v obci již nikdo do rána nespál.

1943

Dne 17. dubna o 3 hodině ranní byla naše obec probuzena velkým leteckým náletem na Dobřany, které byly silně bombardovány. V blízkosti naší obce dopadly pumy v počtu 3 u Horní Lukavice na „Hůrce“. Po tomto náletu byly umístěny na katastr naší obce vojenské světlometry v místě u „kříže“ mezi Lišicemi a Račany.

Německý vojáci, jenž měli službu u těchto světlometů, byli ubytováni v hostinci v Lišicích, kdež jim musela hostinská Tolarová Marie vařiti.

1944

Dne 16. 12. 1944 byl letecký nálet na Plzeň, při tomto dopadl jeden granát na Račana, kdež vybuchl ve srubu čp. 36 Diviše Vladimíra.

1945

O 1. hodině 6. května odpoledne dojezdy do naší obce od Dolní Lukavice první Američtí vojáci a tanky. Byli námi všemi vřele vítáni. V noci byli v naší obci odzbrojováni Němci, které Americká

armáda zajala v lese „Vysoká“.

K zajištění bezpečnosti v obci byla nařízena ozbrojená stráž až do 10. června 1945.

1946

Dne 14. září byl opět zavěšen zvon na zvoničku v Račanech, a dne 28. září na zvoničku v Lišicích.

1948

Letošního roku jsou zrušeny odběrné lístky na cigarety „Tabačenky“ a začíná již volný obchod s cigaretami. Rovněž i zásobování jest zlepšeno a upraveno. Letošního roku byl zřízen veřejný telefon z Lišic do Dolní Lukavice. Dále byly zrušeny potravinové lístky.

1949

Na pozemku vedle domu čp. 14 byla za pomoci občanů postavena garáž autobusová. Autobusová doprava byla zahájena 28. listopadu 1949. Šoféři byli ubytováni v domě čp. 2 u Loudové Anny.

V roce 1949 změna kronikáře stává se jím František Vokáč.

1950

Rok 1950 byl rokem napjaté mezinárodně-politické situace. Západní imperialisté ve snaze narušit naše hospodářství různým způsobem naházeli na naše území mandelinku bramborovou. Tento brouk je asi 1 cm veliký, černě podélně pruhovaný a vyznačuje se velkou žravostí.

Od 1. ledna je v platnost uveden nový sňatkový zákon, podle kterého musí být sňatek uzavírán na místním národním výboru a pak chce-li někdo může jít ještě do kostela.

1951

Slavnostní zahájení rozhlasového vysílání bylo provedeno v den konání poutě dne 29. června. Při jeho budování se opět ukázalo, že členové KSČ spolu s celou řadou poctivých občanů stojí opět v čele výstavby. Byli v obci i lidé, kteří s úšklebky sledovali stavbu a ruku k dílu nepřiložili.

1952

Již několik let funkcionáři MNV přesvědčují zemědělce pro ustanovení JZD. Tak 8. 9. 1952 se stal historickým dnem, neboť za pomoci 4 traktorů s velkými pluhy začaly mizet desítky políček a bylo vytvořeno 8 velkých lánů. Začátkem července, kdy se započalo s výstavbou drůbežárny na pozemku, kde bývala cihelna.

V tomto roce bylo uskutečněno sloučení spolku lidové myslivosti z obce Lišice, Snopoušovy, Dolní Lukavice a Krasavce v jeden celek.

Změna kronikáře stává se jím Karel Hrubý, dílovedoucí čp. 93.

1953

Dnem 1. června byly zrušeny lístky na potraviny a současně s tím byla provedena měnová reforma. Toto opatření se dotklo celé řady občanů.

Pro zlepšení kulturní práce a zlepšení kulturního života v obci byla s iniciativy MNV ustanovena místní osvětová beseda. Každých 14 dnů byl v obci promítán celovečerní film spolu s krátkými výchovnými snímky. Činnost MOB pomáhá v kulturním vyžití občanů naší obce.

1954

V červenci přišly prudké deště, jenž způsobily velkou vodu, která nebyla tak velká během 80-ti let. Občané bydlící u řeky museli být vystěhováni. Voda vytrhala i podlahy v obytných místnostech, hasiči museli mít po tři dny hlídky.

1956

Od začátku roku jest teplé počasí až ke koci měsíce začal padat sníh a mrazy dostoupily k 20 stupňům. Na jaře tohoto roku počaly prudké deště, voda vystoupila z břehů a při rychlém tání bylo nebezpečí ledů, muselo být povoláno vojsko a ledy rozstřílet.

Byla provedena částečná adaptace budovy MNV a sál hostince místní jednoty. Bylo přistaveno jeviště, dány parkety a správu nad sálem převzala O.B., která z vlastních prostředků zakoupila 20 stolů a 50 židlí.

1958

Tento rok zakoupili Leninovy závody v Plzni obecní pozemek pod hájovnou na postavení pionýrského tábora. Již 1. července přijeli první pionýři a za dobu prázdnin se jich zde vystřídalo kolem dvou set dívek a hochů.

Družstvo požárníků dostalo přidělenou starší motorovou stříkačku z Přeštic, takže sbor jest zase schopen při požáru okamžitě zasáhnout. Stroj jest velmi výkonný a má rychlou přepravu neboť bylo koupeno auto k tomuto účelu.

1959

Tento rok bylo provedeno asfaltování silnice z Přeštic až do Předenic.

1960

V březnu bylo započato se stavbou porodnice vepřového dobytka, doděláno volné ustájení ve mlýně pro telata, zřízena samoobsluha v prodejně jednoty. Započalo se zřízení požární nádrže v lukávcích, která bude sloužit také k nasazení ryb.

1961

Požární zbor v naší obci jest dobře technicky vybaven a připraven v každou dobu, zvláště obětavě pomáhal při požáru se všemi sbory zúčastněnými, který vznikl od komínových dvířek na půdě hostince jednoty u Tolara, který byl na zájezdu, když přijel, viděl jen ohořelé zdi. Díky všem občanům bylo dílo zkázy zlikvidováno a hostinec v dosti krátkém čase schopen zase provozu.

1962

2. června bylo v naší obci konáno okrskové požární cvičení, kterého se zúčastnilo 5 okolních sborů. Konaly se dva plesy od požárníků a tři zábavy od mládeže.

1964

Založen spolek zahrádkářů.

1966

Láme se kámen v lomu u stavení Kopejkové, začalo se vrtat na odstřel i u lochu, ale tam po odstřelu se zjistilo, že kámen jest špatný. Po prvním odstřelu ve vsi bylo poškozeno několik střech, kameny lítaly až do vzdálenosti 300 m.

1968

Tento rok konal se maškarní ples za účasti masek, průvodem obcí s hudbou byly tyto masky: žirafa, kráva, kobyla, slon za velkého doprovodu kluků i občanů. Na 1. máje konal se průvod do Dolní Lukavice za přítomnosti místních občanů i mládeže. Jednadvacátého srpna v nočních hodinách obsadila spojenecká vojska naši republiku.

1973

Výstavba v obci: po toku Úhlavy bylo postaveno 35 chat a k pionýrskému táboru 24, celkem 59 na více už nebude místo. Asfaltovala se náves od hostince až k domku Vydrové, kolem se brigádně dělají rigoly.

Závěr kroniky 1918-1973

Zjištěné dodatky k obci Lišice:

První záznamy o vzniku obce jsou zjištěny již od roku 1379, kdy se zdejší obec jmenovala a psala Lisezic – villa Buchali, nebo Lysseze.

V roce 1407 – cenzus in v Liszecz pro E. In Infer Lukawicz.

V roce 1542 již ves Lisce a v roce 1545 Lisezy.

V roce 1623 se říká ve vsi Liszyezych a v roce 1654 ves Lissize – Lyssycze.

V roce 1839 zase Lischitz (Lissice) – Onhoken – Vysoká u Ratschan, Sommer VII. 237, úředně již 1854 Lišice z čehož pak vzniklo doplněním -i- Lišice.

Počet rodinných domků a obyvatel podle uvedených roků (Dle knihy Retrospektivní lexikon obcí 1850-1970)

Rok	Počet obyvatel	Počet domů
1850	365	x
1869	395	62
1880	438	72
1890	430	76
1900	480	80
1910	526	85
1921	535	89
1930	553	105
1950	437	115
1961	264	x
1970	222	63
2010	158	55

Lišice

v roce 1850 pod názvem Lišice t. Lišce obec v okrese Přeštice,

v roce 1869 obec v okrese Přeštice,

v roce 1880 – 1890 pod názvem Lišice t. Lišce obec v okrese Přeštice,

v roce 1900 – 1950 obec v okrese Přeštice,

v roce 1961 – 1970 osada obce Dolní Lukavice v okrese Plzeň – jih.

1974 – 1985

Bohužel z tohoto období nebyla kronika nalezena.

Kronika obcí Dolnolukavicka 1986 - 2000

Kronikář Václav Hrubý zemědělec.

1986 – 2000

Kronika obsahuje mnoho podrobných údajů o obyvatelích lukavicka (obce Dolní Lukavice) úměrně tomu je věnováno málo pozornosti přímo Lišicím.

1986

V roce 1986 Lišice mají 186 obyvatel a rekreačních chat a chalup v počtu 65. Nad lišickým mlýnem je osamocený lesík „Zlín“ sloužící v minulosti jako hraběcí bažantnice, je současně státní přírodní rezervace kde na slunných mýtinkách lze vidět jediný výskyt Iněny zobákaté, kostřavy ametystové, plicníku lékařského apod. Máme zde také tyto spolky: ZO KSČ, ZO SSM, svaz požární ochrany, český svaz žen. Tyto spolky pořádají různé akce pro děti i dospělé.

1988

Investiční akcí „Z“ (svépomocně) zahájil MNV výstavbu nové prodejny v Lišicích, kdy datum dokončení byl stanoven na konec září 1989. Svaz požární ochrany pořádá požárnický ples, maškarní ples, průvod masek spolu se svazem žen. Svaz žen dále pořádá dětský maškarní ples, oslavu MDŽ. JZD Dolní Lukavice v květnu pořádalo besedu s panem Jirmusem.

1989

Stavba nové prodejny v Lišicích je dokončena a předána jednotě Plzeň–jih koncem měsíce července. Otevření prodejny se uskutečnilo 30. 9. 1989. Počet obyvatel jest 181.

1990

Doslova ze dne na den přestaly pracovat dřívější místní organizace. V závodech byly zakázány úředně. Na významu ztratil a nekonal se 1. máj, svátek práce, kde se po více než dvacet roků konaly průvody obcí.

1993

V tomto roce byl v Lišicích uzavřen hostinec, který si pronajali němečtí podnikatelé. Počet obyvatel k 31. 12. 1993 je 151.

1995

Firma Telecom během roku uvedla do provozu kompletně telefonní síť na Dolnolukavicku. Původní telefonní síť v obcích byla uvedena do provozu v předválečných létech. Linky byly vedeny po dřevěných „telefonních“ sloupech a vzpomínám si jak nádherně se prakem (šísprakem) při cestě ze školy střílelo do izolátorů na sloupech (vzpomínka kronikáře). V současnosti je síť pod zemí. Počet obyvatel k 31. 12. 1995 je 152.

1997

Revitalizace potoka v Lišicích: byl upraven úsek potoka od rybníka v lukávcích tak, aby mohl pojmout „dvacetiletou“ přivalovou vodu. Amatérsky upravovaný otevřený potok neumožňoval úplný vtok vody při větších deštích.

1998

Výstavba rybníka v Lišicích. Jakým tempem lze vybudovat rybník o výměře asi 1ha nám ukázal pan František Pouba z Lišic. V polovině roku 1997 začal získávat pozemky pro tento účel. Letos na jaře přijela těžká technika na zemní práce a během 14 dnů byla hrubá stavba hotova s tím, že po slehnutí hrází je možné na podzim rybník napustit vodou. Od té doby pan Pouba pořádá rybářské závody a pravidelný výlov rybníka v říjnu každého roku. Při těchto příležitostech se vždy sejde mnoho místních i přespolních.

Kronika obcí Dolnolukavicka po roce 2000

vedená obecním úřadem Dolní Lukavice (Zahradníková Blanka, Kaslová Jindřiška) - poskytnut výpis

2002

Tento rok je ve znamení tragických povodní v srpnu na Dolnolukavicku.

Úterý 6. srpna v 17. hodin začíná stoupat hladina řeky. Ve středu se hladina začíná vylévat z břehů na louky.

V pondělí policie souhlasí s uzavírkou silnice z Dolní Lukavice na Krasavce. V Lišicích teče voda po silnici směrem od Hradčan, kdy před domem pana Kastnera nestačí odtékat přes můstek a vylévá se po cestě na dvorek. Průtok Úhlavy je 38 m krychlových za sekundu a je vyhlášen II. stupeň povodňové aktivity. Dále se vyhledává pohotovost dobrovolných hasičů v Dolní Lukavici a Lišicích. Voda stále stoupá. Obyvatelé jsou upozorňováni k přípravě na evakuaci. Zajišťuje se náhradní ubytování ve škole v Dolní Lukavici a v budově obecního úřadu v Lišicích. Rodina Stavinohova z Lišic čp. 61 je nucena opustit své obydlí a stěhují se do Dolní Lukavice. Pan Kastner z Lišic čp. 23 do budovy obecního úřadu v Lišicích. Paní Herejková čp. 76 k dceři.

Pondělí 15.30 hodin město Přeštice hlásí III. stupeň povodňové aktivity a v Dolní Lukavici je vyhlášen v 17. hodin. Stoupá hladina řeky i zámeckého rybníka. Jsou zaplaveny budovy v Dolní Lukavici čp. 184, 64, E1, E2, E6, 90, 66, 61, 60, 84, 24, 83, 76, nastává další výzva k evakuaci osob. Ve 20.15 hodin je vyhlášen stav nouze. Ve 22. hodin voda dosahuje až pod kostel, je zatopena celá bažantnice, kde nikdy voda nedosáhla k obytnému stavení.

Úterý 13. srpna hasičský záchranný sbor Přeštice varuje před dva metry vysokou přívalovou vlnou od Švihova, která naštěstí nedorazila.

Středa a čtvrtek 14. a 15. 8. voda konečně začíná opadat natolik, že mohou být zahájeny úklidové práce. Obyvatelé se vrací a začínají likvidovat následky povodně. Dům číslo 83 v Dolní Lukavici je zčásti zřícen, dům čp. 88 se zřítíl celý. V ostatních budovách voda zničila zařízení. Silnice na Krasavce, cesty v Lišicích a Snopoušovech jsou rovněž zničené. V odpoledních hodinách přijíždějí na pomoc vojáci z Janovic. Přijíždí místopředsedkyně okresní povodňové komise Ing. Machalíčková a přiváží první příděl humanitární pomoci. Občanům jsou poskytovány hlavně desinfekční prostředky, pitná voda a příkrývky. Pokračuje čerpání studní, úklid a údržba komunikací. Důsledky povodně a škody na obecním majetku jsou obrovské. V obci Dolní Lukavice bylo poškozeno celkem 11 domů, některé vzala voda. V Lišicích byl poškozen jeden dům a jeden musel být zbourán. Nejrychlejší pomocí byla sbírka mezi občany Dolnolukavicka, která byla rozdělena do 13. rodin Dolní Lukavice a Lišic. Tato sbírka zhoršila vztahy mezi „našimi“ a „luftáky“ - tj. rekreanty, kdy jejich domky, chatky byly také zničeny, ale na rozdíl od našich se měli kam vrátit. „Voda“ odhalila charaktery lidí, vždyť až v krizi se lidé „vybarví“. Jakmile voda opadla, začalo se závidět, „ten dostal větší pomoc, tomu zase více pomohli dobrovolníci, ten byl více poškozen a ten zase méně“.

2003

Tento rok byl věnován nápravě škod po povodních. V Lišicích byl nejvíce zasažen mlýn, dům Stavinohových, který musel být stržen a poškozen dům pana Kastnera (U Dudáků). Rovněž obecní dům čp. 18 byl v tak špatném stavu, že musel být odstraněn. Také řada chat v „Údolí luny“ musela proti povodni bojovat.

Opravila se kanalizace, vyčistili příkopy, rekonstruovala se cesta z Lišic na Hradčany a cesta k lišickému mlýnu. Zásadní změnu prodělala komunikace z Lišic na Horní Lukavici. Od Herejků ke Komorousům byla položena kanalizace a nový asfaltový povrch v hodnotě 800.000 Kč. Byla obnovena polní cesta z Drbné ke hřbitovu.

Od ZKD zakoupila obec objekt s prodejnou za 950.000 Kč a pronajala zpět ZKD. Plánuje se zde znovuzřízení obchodu a vybudování „nouzového“ azylového ubytování pro případ podobných událostí jako byla povodeň v roce 2002.

2004

Tento rok byl v Lišicích spuštěn plyn, opravila se místní komunikace a kaplička. Byla upravena náves, vybudovány chodníky a doplněny rigolnice. Prostor před prodejnou a čp. 27 byl odvodněn a vyasfaltován nákladem 420.000 Kč.

2006

Začátek tohoto roku byl ve znamení „vzkříšení“ masopustní tradice, která se konala 26. 2., když poslední masopustní průvod prošel obcí před 20 lety. Zájem obecnostva byl obrovský, průvod tvořilo přes 60 masek, provázené davem lidí, hlavně rodin s dětmi. Mnozí občané připravili pohoštění a čekali na průvod ve vratech svého obydlí. Průvod procházel částí Lukavice, Lišicemi, Snopoušovi a Krasavcemi. Večer se konal tradiční masopustní rej v hostinci Dolní Lukavice.

Jednota (ZKD) ukončila v prodejně činnost. Byla provedena celková rekonstrukce budovy čp. 14, prodejna byla zmenšena a v přední části vznikla hospůdka, nákladem 750.000 Kč.

2007

Investiční akce: oprava kanalizace v prostoru u čekárny, regulován potok od návsi k řece. V září opravena střecha na prodejně. Od listopadu potom otevřena prodejna. Po úspěšně obnovené tradici masopustu se v Lišicích zrodila nová tradice „Lišická traktoriáda“, která se může taktéž pochlubit hojnou účastí nejen diváků, ale především hojnou účastí po domácku vyrobených strojů.

2008

Na podzim byla konečně opravena lávka přes řeku Úhlovu u lišického mlýna. Otevřela se hospoda. Obnovil se pomník T. G. M. v Lišicích a památník padlých v Dolní Lukavici, který byl vyčištěn a písmena nově vyzlacena. Jména lišických občanů – legionářů jsou opět k přečtení: Josef Bažant, Josef Hajžman, Václav Hess, Havel Macháček, Josef Polívka, Václav Rys, František Štrunc, Petr Štrunc, Antonín Švajcr, František Tureček, Petr Vokáč. Na hřbitově byl obnoven podstavec se křížem, opraveny hroby kněží a Schönbornů. Letos opět úspěšně prošel naší obcí masopustní průvod a v srpnu konala se traktoriáda na lukách za obcí.

Dolnolukavický hlasatel 2008

(autor Irena Hodanová)

Již po druhé SDH Lišice pořádalo pro místní i přespolní děti dětský den na rybníku pana Pouby v Lišicích. Dopoledne proběhly rybářské závody. Ve 12.00 přijel starosta Dolní Lukavice p. V. Opálko. Předal lišickým a dolnolukavickým hasičům novou výstroj (obleky) a hasiči Dolní Lukavice oficiálně převzali novou hasičskou stříkačku. Poté dolnolukavičtí předvedli útok a dětský den mohl začít. Přes velmi ošklivé počasí si děti mohly zkusit, jaké je to udržet v ruce hadici, zaskákat v pytlich, chodit na chůdách, na kterých se dokázali vyřadit i dospěláci. Například disciplína nošení vody po lžičkách také není lehká a co potom lano? Sešlo se několik dospělých, kteří si s chutí s dětmi zahráli, a hádejte kdo vyhrál?

2009

Jak se již stalo tradicí, konal se masopust, rybářské závody na rybníce pana Pouby spolu s dětským dnem pořádaným dobrovolnými hasiči v Lišicích, traktoriáda ve višňovce za obcí Lišice, výlov rybníka. Také byla letos vyasfaltována silnice z Předenic do Lišic a z Lišic do Dolní Lukavice. Obec nechala zpracovat studii odkanalizování Lišic, zařadila ji do plánu Plzeňského kraje.

2010

Obec zajistila opravu památek: na návsi před čp. 76, a před čp. 83. Torzo křížku před čp. 83 bylo nahrazeno zcela novým pomníčkem, do jehož blízkosti byla umístěna lavička. U obou památek byly provedeny parkové úpravy. Rovněž socha sv. JN za lišickým mlýnem, které chyběla hlava, byla zrekonstruována a prostor kolem hezky upraven.

Náves byla očištěna od nánosu bláta, provedena oprava asfaltového povrchu nákladem 60.000 Kč. Letošního roku konány oslavy na počest našich rodáků a všech občanů Lišic.

Vodní tok Úhlava

Řeka Úhlava pramení na Šumavě na západních svazích hory Pancíř v Železnorudské hornatině v nadmořské výšce 1.110 m. Od pramene teče severozápadním směrem a vytváří tak hluboké Úhlavské údolí, které odděluje Královský hvozď a Pancířský hřbet. U Hamrů, kde se řeka stáčí k severu, vzdouvá její vody vodní nádrž Nýrsko dále se její tok stáčí na severovýchod, kde ústí do řeky Radbuzy v Plzni ve výšce 303 m.

Úhlava je dlouhá 102 km a odvodňuje území o rozloze 919 km čtverečních. Je to řeka, která zásobuje Plzeň pitnou vodou. Pokud budeme postupovat od Plzně proti jejímu proudu, čeká nás cesta dlouhá 102 km až do středu pohoří Šumava, při této cestě nemůžeme přehlédnout vodní tvrz Švihov, kde Úhlava v dobách nebezpečných tvořila její obranný příkop, který dokázal zaplavit celou kotlinu kolem hradu a vytvořit tak jezero o průměru několika kilometrů. Těsně pod pramenem na svahu Pancíře je jak jsem již zmiňovala vodní nádrž Nýrsko, která má kamenou 36 m vysokou a 337 m dlouhou hráz.

Přírodní rezervace Zlín

Tato přírodní rezervace, která byla v dobách dětství pro mnohé z nás určitým tajemstvím, ať svojí krásou nebo tajemnými stromy, které jsou zvláště rostlé (pokroucené), leží 1,5 km severozápadně od Dolní Lukavice na vrcholu Zlín ve výšce 396 m nad mořem. Byla založena z důvodu ochrany teplomilného smíšeného lesa s mimořádně bohatými společenstvy hájové vegetace. Toto území bylo v roce 1995 vyhlášeno rezervací. Horninový podklad tvoří velké horninové těleso spilitů. Dále se zde vyskytuje řada chráněných rostlin – zimostřápek alpský (*Polygala chamaebuxus*), bělozářka liliová (*Anthericum liliago*), řimbaba chocholičná (*Pyrethrum corymbosum*), zvonek broskvoňolistý (*Campanula persicifolia*), lilie zlatohlávek (*Lilium martagon*) a spoustu dalších vzácných rostlin. Některé druhy jsou v této lokalitě známy již více jak 100 let. Množství stromů zde vytváří vhodné prostředí pro ptáky hnízdící v dutinách. Bylo zde zjištěno na 300 druhů hmyzu, nočních i denních motýlů. Les patřil od 17. století snad i dříve k panství Dolní Lukavice.

Poděkování

Děkuji mysliveckému sdružení, které darovalo zvěřinu na guláš, místní hospodské paní Věrci Tolarové, která nám zajišťuje občerstvení v naší místní hospůdce, lišickým dobrovolným hasičům, šermířům ze skupiny Romantika, orientálním tanečnicím ze skupiny Sabahat, Hájence z Hájů a panu DJ (dí džeji) Havlíčkovi z Vodokrt, firmám Fios s.r.o. z Lišic, Racionální pečivo Vokurka, Řeznictví Pirník spol. s r.o. za finanční dar, a dalším bez kterých by nebylo toto setkání konáno.

Chtěla bych poděkovat našemu starostovi Vítězslavu Opálkovi za možnost toto setkání uskutečnit.

Děkuji Vám všem moc za návštěvu a jsem velice ráda, že jste se zúčastnili setkání rodáků Lišic. Touto brožurkou jsem se snažila jen zlehka přiblížit dění v obci od roku 1918–2010. Čerpáno je dle kronik zapůjčených od obce Dolní Lukavice, které je možno si prohlédnout v knihovně obce Dolní Lukavice. Dále jsem čerpala ze soukromé korespondence mého dědy Františka Hodana Lišice čp. 46 (po chalupě U Hendrichů) s jistým panem mjr. Zdeňkem Holým z Vojenského útvaru Radošov. Článek o pravěku Lišic napsal pan Metlička ze Západočeského muzea v Plzni.

V Lišicích sestaveno roku 2010

Sestavil: Hodanová Irena ml., Lišice 124, původně „U Hendrich“

Na závěr

Obec Dolní Lukavice vydala publikaci Čtyřlístek pohádek z Dolnolukavicka. Vybrala jsem samozřejmě tu o Lišicích.

Proč jsou Lišice Lišicemi

Kdybyste šli z vesničky Lišice na Hradčany, narazili byste na konci vsi na chalupu, ve které kdysi dávno žil hospodář se ženou a šesti dětmi. Měli jen jedno políčko, kozu Amálku, která jim dávala mléko, několik slepic a husí na dvorku a hlavně šikovné a pracovité ruce. Otec i matka se museli hodně otáčet, aby těch svých šest hladových krků uživili.

Vesničané si vyprávěli, že v noci u nich pytláčí liška z blízkého lesa. Neušetřila ani naše dobré lidičky. V noci jim z kurníku odnesla nejmilejší slepičku, která nesla nejvíce vajíček. Další noc už byl hospodář ostražitější. S puškou v ruce se schoval za kurníkem a vyčkával. Najednou uviděl mrštné tělo a dlouhý ocas. „Už je tu!“ Liška se plížila přímo ke kurníku. Hospodář vyskočil proti ní a zamířil na ni svoji pušku. „Počkej, ty, lišice jedna, živá už se nevrátíš!“ Najednou se liška zastavila, podívala se prosebně na hospodáře a pravila lidským hlasem: „Když mě zastřelíš, zemřou i moje čtyři malá děťátka – liščátka – smiluj se!“

Hospodáři se lišky zželelo, ale pohrozil jí, jestli se ve vesnici ještě jednou ukáže, živá už se nevrátí. Liška poděkovala a slíbila, že si najde jiný revír. Svůj slib dodržela a ve vesnici se už neukázala. Hospodář všude vyprávěl o lišce lišici. Snad od těch dob se vesnice jmenuje Lišice.

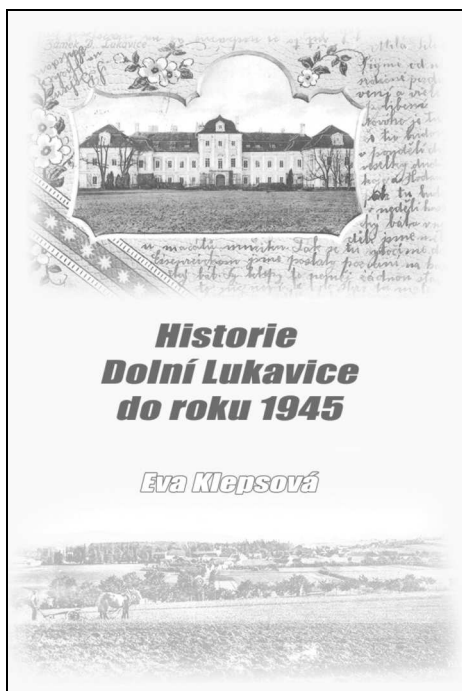
Seznam rodáků po chalupě

	ROK 1924		2010
Čp.	Jména obyvatel	Po chalupě	Jména obyvatel
1	Josef a Marie Tolar	U Šenkýřů	Marek a Alena Peklo
2	Vyhořelo a nebylo vybudováno		Zdeněk Pivoňka
3	Václav a Barbora Pouba	U Ondrýsků – Poubů	Václav Voves
4	František a Marie Pouba	U Motlů	Ondřej a Veronika Světlík
5	Josef a Růžena Hajžman	U Našinců – Jiříčků	Rekreační
6	Petr a Kateřina Macháček	U Macháčků horních	Rekreační
7	František a Anna Štrunc	U Fajtů	Václav Štrunc
8	Václav a Marie Švajcr	U Poubíčků	Irena Švajcrová
9	Karel a Filomena Hrubý	U Kášů	Miroslav a Helen. Minarčic
10	Jan a Františka Benda	U Baslů	Josef a Marie Benda
11	František a Barbora Hodan	U dolních Fífků – Bošků	
12	František Tureček	U dolních Tůmů – Tureček	Frant. a Milada Tureček
13	Martin a Barbora Kubeš	U Nyklů – Kovářů -	Rekreační
14	Obecní kovárna	U Kovářů	
15	Václav a Josefa Škrábek	U horních Šašounů	Václav Beneš
16	Vojtěch a Filomena Šrámek	U Pastejříků	
17	Josef a Anna Kopejtko	U Rudolfů	
18	Okresní chudobinec	Chudobinec – MNV -	
19	Václav a Marie Šrámek	U Petříků – Křimičáků	
20	Alois a Marie Taflík	U Toflů	Jana Poppová
21	Marie Přibáňová	U Vítáků	Rekreační
22	Jan a Terezie Benýr	U Benýra	Rekreační
23	Vojtěch a Marie Kastner	U Dudáků	Jiří Kastner
24	Josef a Marie Regner	U Čechů	Anděla Kuželíková
25	Josef a Marie Vokáč	U dolních Šaršounů	Rekreační
26	Obecní pastuška	U Staňků	Robert a Šárka Nový
27	Vojtěch a Marie Hrubý	U Maršů	Karel a Alena Hrubý
28	Václav a Kateřina Hajžman	U Šimanů	Prázdná
29	Josef a Kateřina Černý	U Čumárů – Vávrů	Josef a Jaroslava Černý
30	Josef a Emila Hajžman	U Jumáků – Tůmů	
31	Václav a Františka Mašek	U Mlynářů	Jiří a Věra Petr
32	Vojtěch a Marie Štych	U Divišů	
33	Jan a Anna Hajžman	U Honzíků	
34	František a Anna Halama	U Halamů – Stáňů -	Stanislav a Bohumila Polívka
45	František a Marie Strejc	U Loudů – Luňáků -	Zdeněk a Jana Luňák
46	Vojtěch a Anna Hodan	U Hendrichů	František a Irena Hodan
47	Josef a Anna Rys	U Bartů	Ladislav a Libuše Trylč
48	Jan a Barbora Benda	U dolních Pachtýřů	Václav Vlček
49	Josef a Barbora Michal	U Čmoudíků – Michalů	Jaroslav Michal
50	Josef a Kateřina Polívka	U Ročků – Petříků -	Josef a Marie Šlajs
52	Josef a Terezie Havel	U Knížáků	
53	Josef a Marie Kraus	U Ovčáků	František a Soňa Kraus

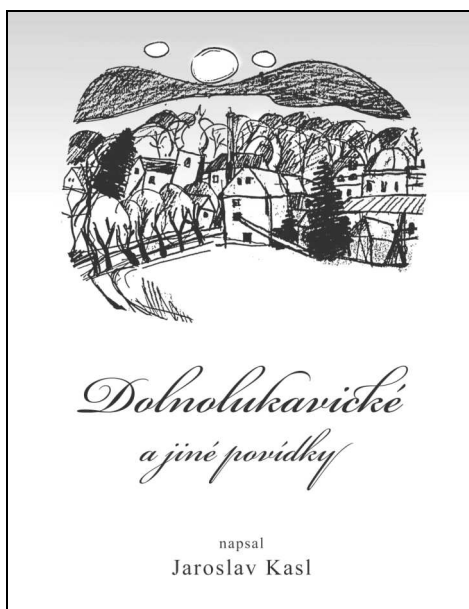
54	Josef a Julie Ornet	U Režonů	Josef Ornet
56	Martin a Anna Čiviš	U Kábů – Vydrů -	Emilie Vydrová
57	Filomena Havlová	U Havlů	Karel a Miloslava Hajžman
58	František a Josefa Hodan	U horních Fífků	Jiří a Marie Hodan
59			Prázdná
61	Josef a Barbora Polívka	U Terezáků	Rekreační
65	Anna Švajcrová	U Frantůlů	Halama Pavel
66	František a Kateřina Kůs	U Merchalů	Rekreační
68	Petr a Anna Hodan	U Petra Fífků	Prázdná
71	Jaroslav a Anna Hajžman	U horních Tůmů	Václav Kasl
72	Petr a Kateřina Polívka	U horních Polívků	
73	Josef a Marie Polívka	U Petrů	Bohumír Polívka
75	Josef a Kateřina Ornet	U horních Pachtýřů	Ladislav a Zdeňka Halama
76	Josef a Kateřina Dvořák	U Kuldů	Anna Dvořáková
78	Emanuel a Magdalena Šota	U Špelinů – Šotů -	Václav a Anna Hrubý
83	Havel a Marie Macháček	U Fišerů	Václav Macháček
85	Ondřej Hodan	U dolních Fífků – výměnek	
86	Josef a Markéta Hodan	U Noháčů	Marie Hodanová
87	Vojtěch a Anna Hes	U Hesů	Helena Hesová
89	Vojtěch a Anna Dvořák	U Dvořáků	Miroslav a Jaroslava Nový
90	Jan a Marie Hodan	U Pražáků	
93	Karel a Kateřina Hrubý	U Hrubých	Zdeněk a Ilona Sigmund
96			Ladislav Valenta
104			Rekreační
105			Karel a Anna Diviš
110			Jiří a Jarmila Benedikt
111			Jarmila Polívková
112			Věra Kučerová
114			František a Zdeňka Pouba
115			Jiří Morgenštein
117			Josef a Jana Benda
118		Původně u Noháčů	Václav a Eva Hodan
119			František a Věroslava Tolar
121		Původně u Bošků č.p.10	Jan a Marie Benda
122		Původně u Tůmů	Jaroslav a Václava Hajžman
124		Původně u Hendrichů	Vlastimil a Irena Hodan
126			Martin Vydra

Chcete se dozvědět více z historie i současnosti našich obcí?

Historie Dolnolukavicka do roku 1945, autor Mgr. Eva Klepsová - vydáno v r. 2009

Dolnolukavické a jiné povídky, autor Ing. Jaroslav Kasl - vydáno v r. 2010

Tyto publikace je možno zakoupit na obecním úřadě v Dolní Lukavici, nebo objednat –
tel. 371 120 719, e-mail: sekretariat@dolni-lukavice.cz

www.dolni-lukavice.cz